

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА БІБЛІОТЕКА

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ

Січень 2019

**УКРАЇНА У ФОКУСІ
ІНОЗЕМНИХ ЗМІ:
РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Січень 2019

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Засновники:

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
Національна юридична бібліотека

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Берегельський (інфографіка),
О. Карашук, І. Соболева,
В. Вакульчук

ЗМІСТ

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ
(1–15 січня 2019 р.)..... 3

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ
(16–31 січня 2019) 12

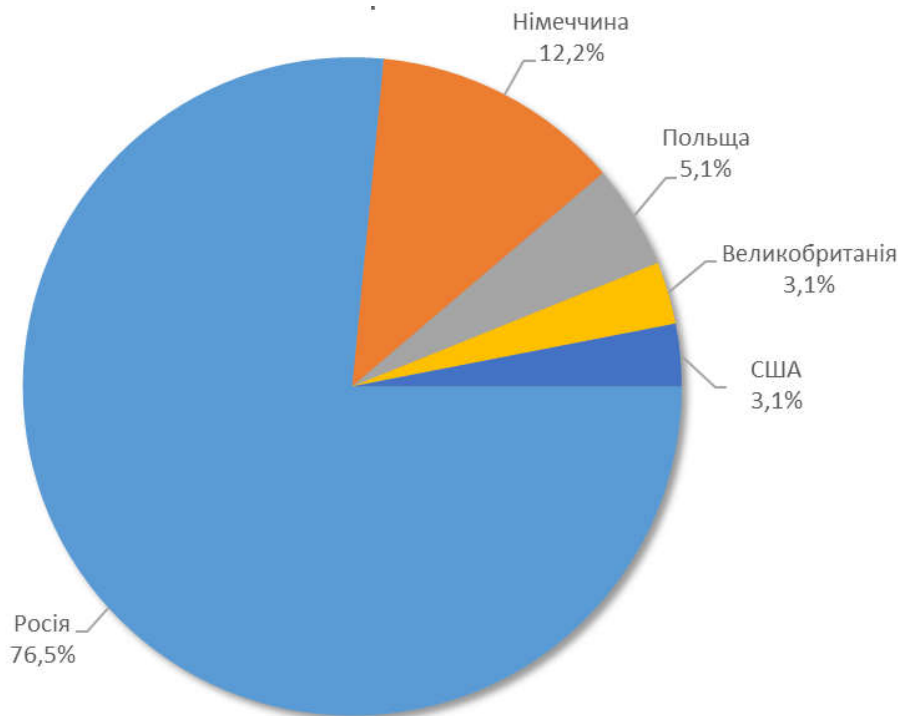
Україна у фокусі іноЗМІ: висновки 20

Передрук – тільки з дозволу редакції

З повнотекстовою версією видання можна
ознайомитись на сайті
Центру досліджень соціальних комунікацій
nbuviar.gov.ua

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ (1–15 січня 2019 р.)

Моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період з 1 по 15 січня 2019 р. дозволив виявити та проаналізувати 298 повідомлень, які висвітлюють проблеми України. Загалом опрацьовано 34 сайти іноЗМІ, зокрема 21 сайт західних ЗМІ та 13 – російських. Загальна характеристика відібраних для аналізу матеріалів за даний період складає 76,5% матеріалів, опублікованих російськими ЗМІ та 23, 5% – західними ЗМІ.

Діаграма 1. Співвідношення публікацій за країнами

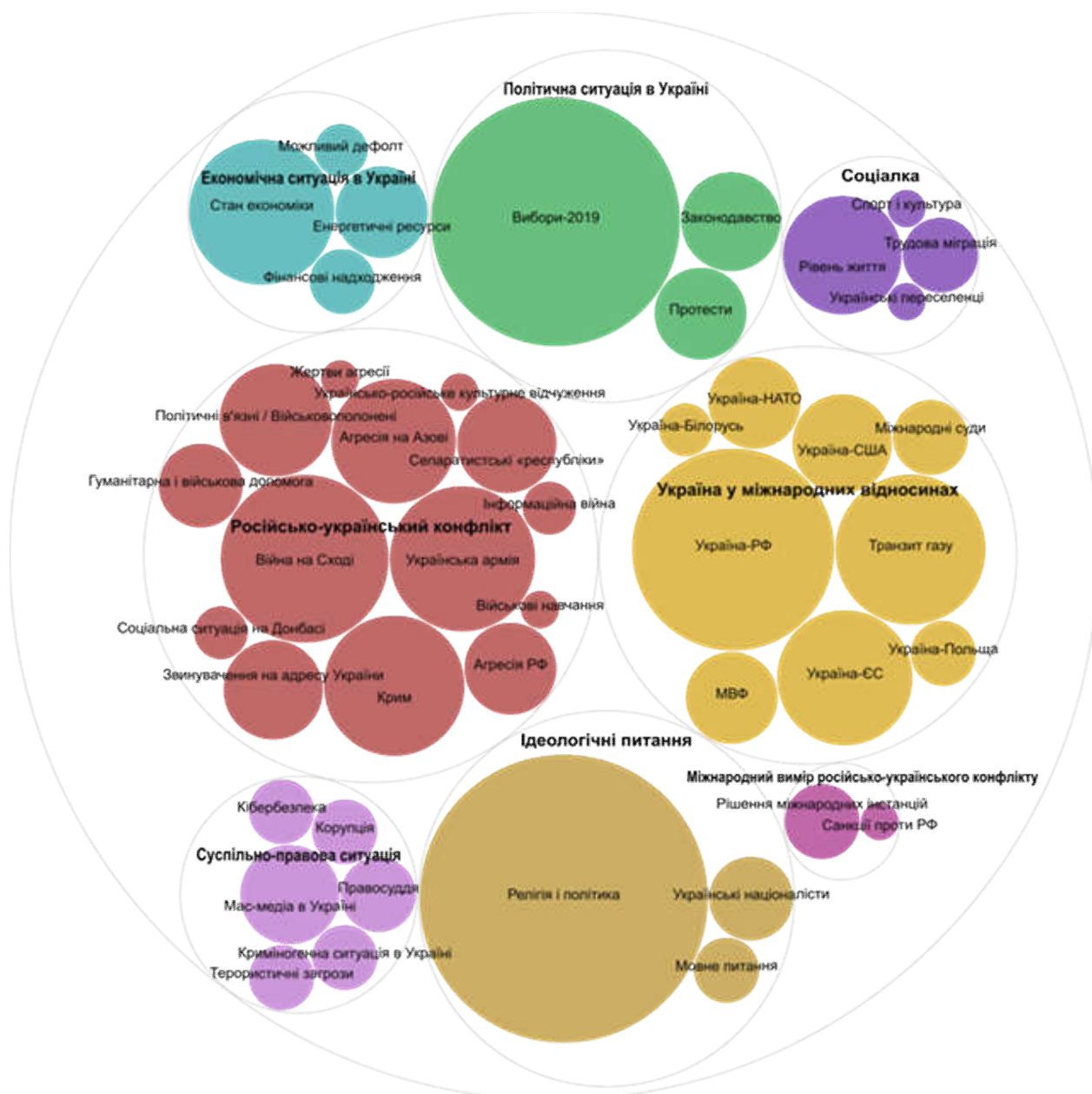
Дослідження даної проблематики проведено за допомогою ручного відбору повідомлень. На етапі безпосереднього аналізу відібраних повідомлень було уточнено їх тематику, що дозволило повніше розкрити основну проблему, таким чином було виявлено основні тематичні теги. Тег в даному випадку – це ключові слова або вирази, сукупність яких розкриває основну тему. Їх представлення дозволяє з'ясувати, в якому саме контексті згадувалась Україна.

Аналіз інформаційного поля продемонстрував, що найбільш представленими у інформаційному просторі першої половини січня були повідомлення, що стосувалися релігійних питань, передусім, йдеться про надання Томосу про автокефалію Православній церкві України. За результатами вивчення повідомлень можна стверджувати, що російські ЗМІ активно обговорювали релігійне життя в Україні, тому показник згадуваності даної проблематики у них значно вищий, аніж у західних ЗМІ.

Також можна констатувати досить високу зацікавленість іноземних ЗМІ політичною ситуацією в Україні, зокрема передвиборчою президентською компанією, яка стартувала 31.12.2018 р. Безсумнівно, тема виборів в Україні буде актуальною у подальшому, особливо коли йдеться про російські ЗМІ.

Проблеми російсько-української неоголошеної війни залишаються актуальними і часто обговорюваними в аналізованих іноЗМІ. Так, на діаграмі 2, можна побачити, що питання війни на Сході України, а також питання, які стосуються української армії, мають досить високі показники, головним чином – у російських ЗМІ.

Груповий показник тегів «Україна у міжнародних відносинах» показує, протистояння України та Росії, яке, у першу чергу, висвітлюється російськими засобами масової інформації. Однак, питання транзиту газу, а також магістрального газопроводу з Росії в Німеччину через Україну «Північний потік-2» активніше обговорюються у західних ЗМІ.

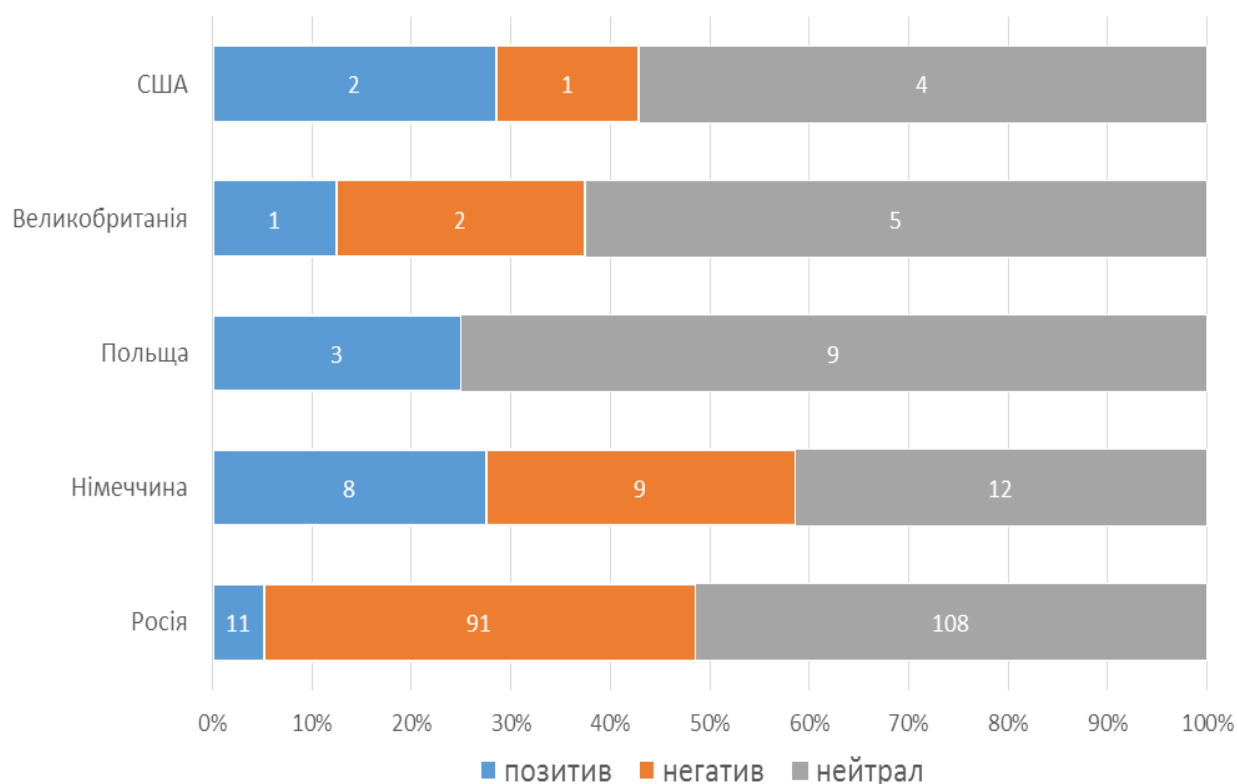

Діаграма 2. Загальна ієрархія тематичних тегів за групою

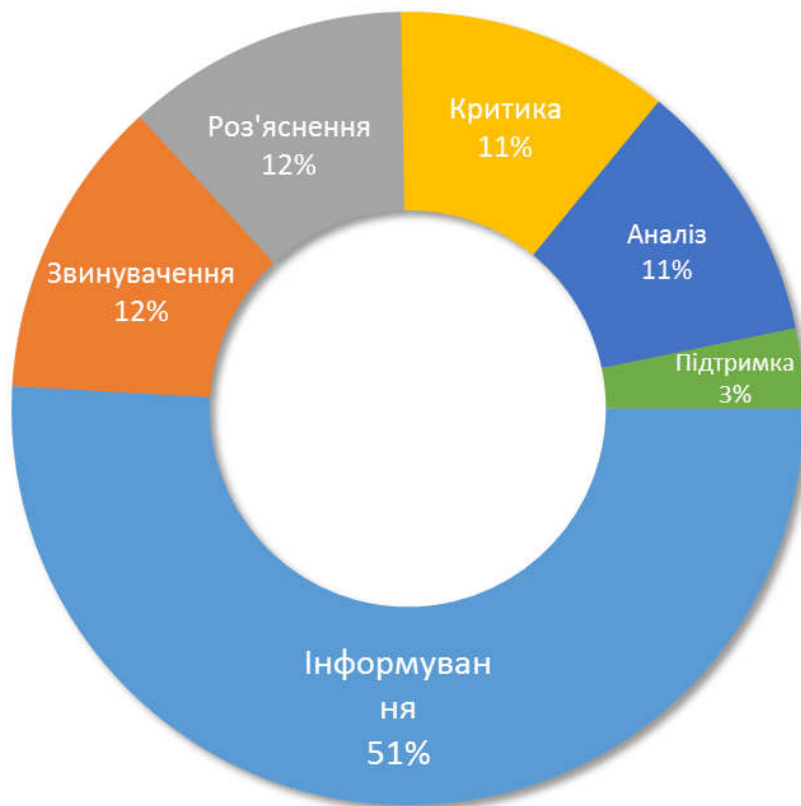
Повідомлення, подані іноземними ЗМІ та проаналізовані нами, представлені у різному контексті, передусім можна констатувати абсолютне переважання нейтрально забарвлених повідомлень, що містять, насамперед, констатацію фактів чи виклад думок з мінімальним емоційним фоном, незначним компліментарним контекстом без суттєвого негативу.

Як і у попередній період, у інфопросторі Росії прослідковується присутність української тематики практично «у фоновому режимі»: інформація, що подається російськими ЗМІ переважно була скопійована ними з новинних українських сайтів. Такі новинні повідомлення, що констатують факти і не несуть оціночних суджень російських коментаторів, представлені як «нейтральні».

Контекст повідомлень за країнами світу

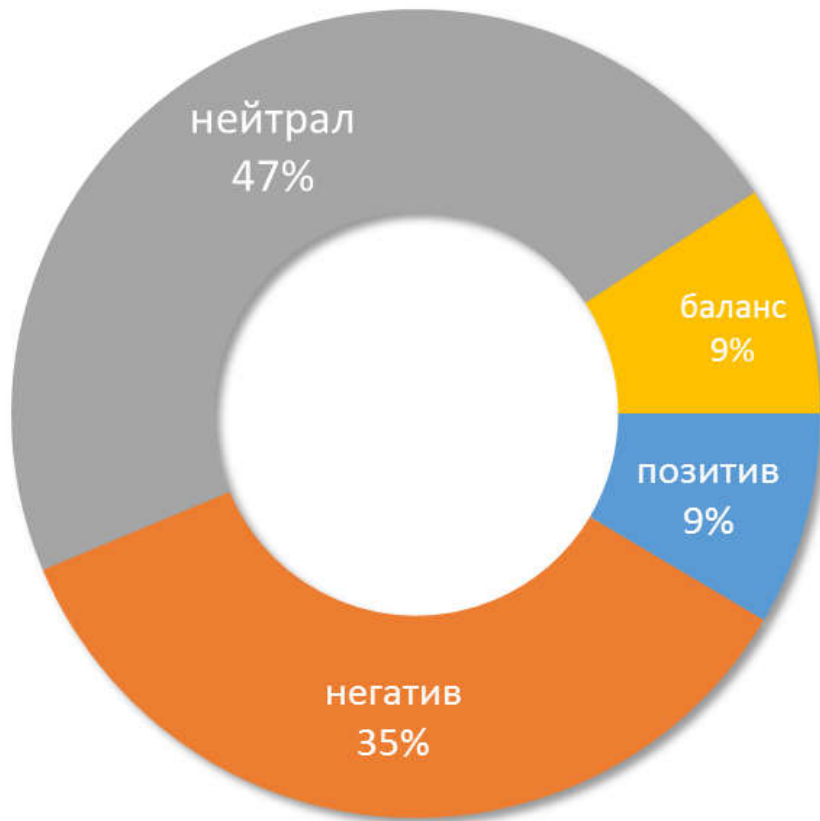

Інтенції (мета публікації)

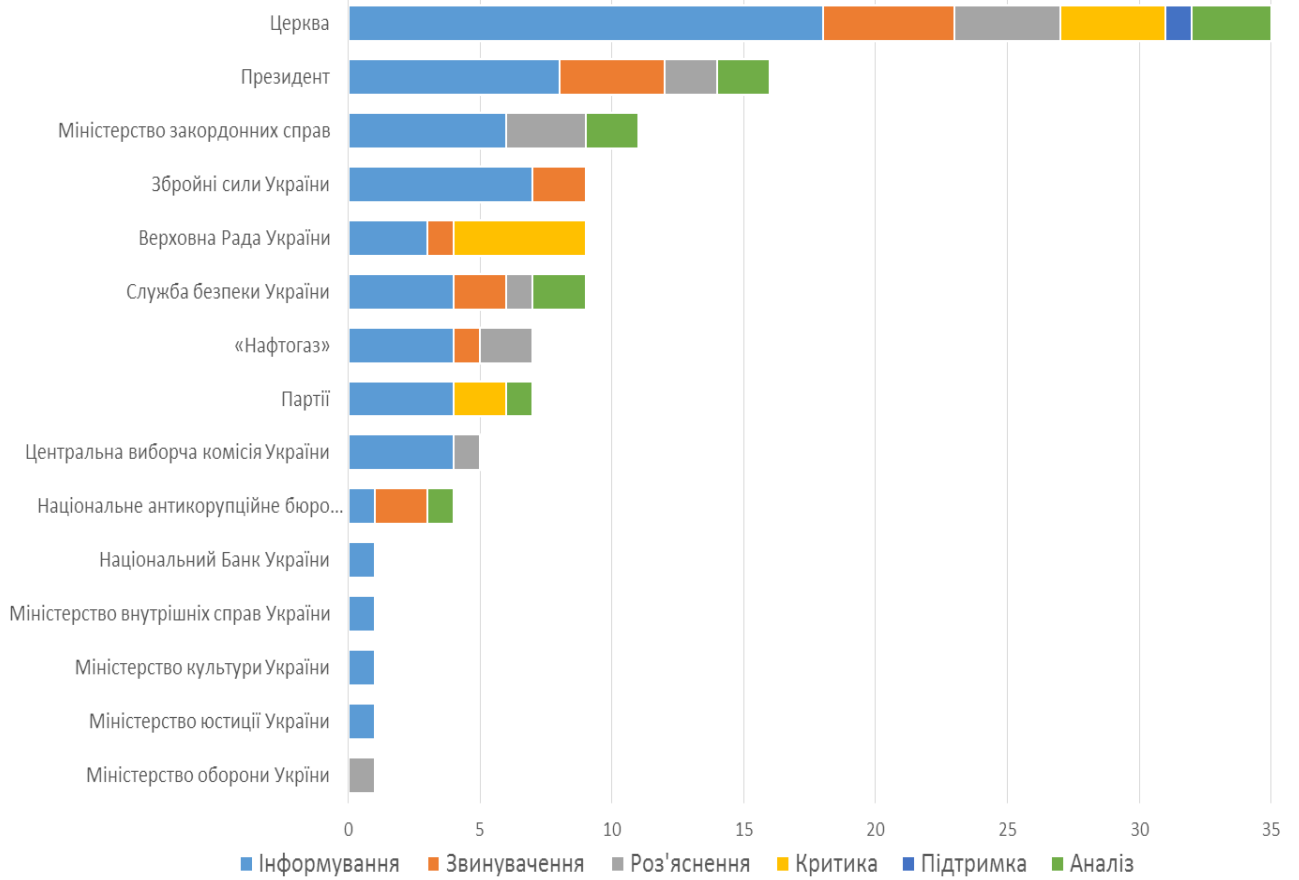
Для аналізу мотивації висвітлення української тематики у зарубіжних ЗМІ, було введено показник «комунікативні інтенції», які показують мету або намір авторів повідомлення. Таким чином, можна констатувати, що повідомлення в інфопросторі іноземних ЗМІ про Україну мають перш за все інформативний характер, завдання яких подати інформацію, тобто засвідчити реальні факти без особливих висновків та оціночних суджень. Доводиться констатувати досить низький рівень аналітичних матеріалів, що подаються іноземними ЗМІ у контексті «Україна».

Контекст повідомлень

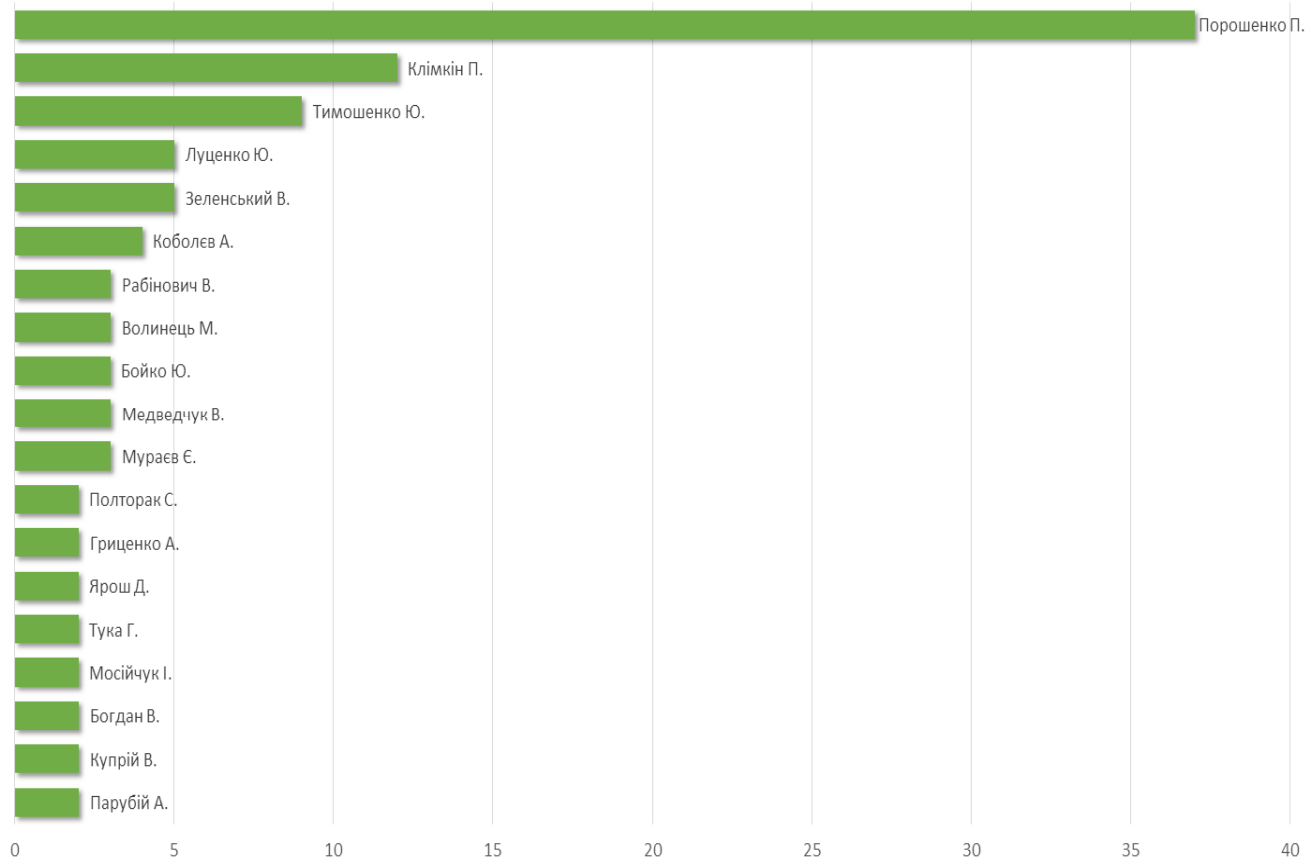

Аналіз соціальних інститутів, які найбільш згадувані у повідомленнях іноЗМІ показує, що про автокефальну українську церкву відгукуються з підтримкою, а використання всіх комунікативних інтенцій, дає право стверджувати про актуальність цього питання як на сьогодні, так і в найближчій перспективі. Найбільшої критики у інформаційному полі іноземних ЗМІ отримала Верховна Рада України.

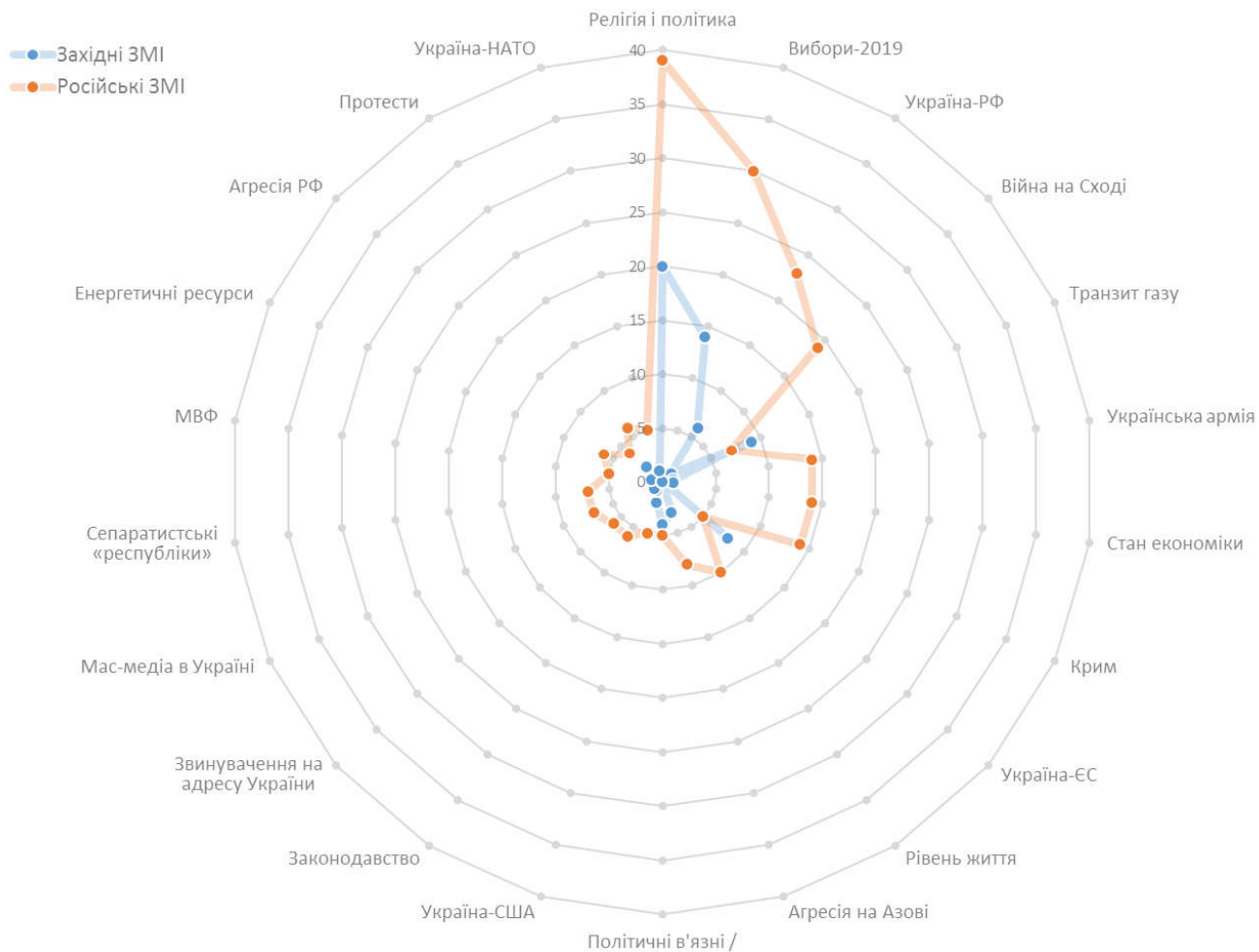
Іntenція (мета) повідомлень за соціальними інститутами

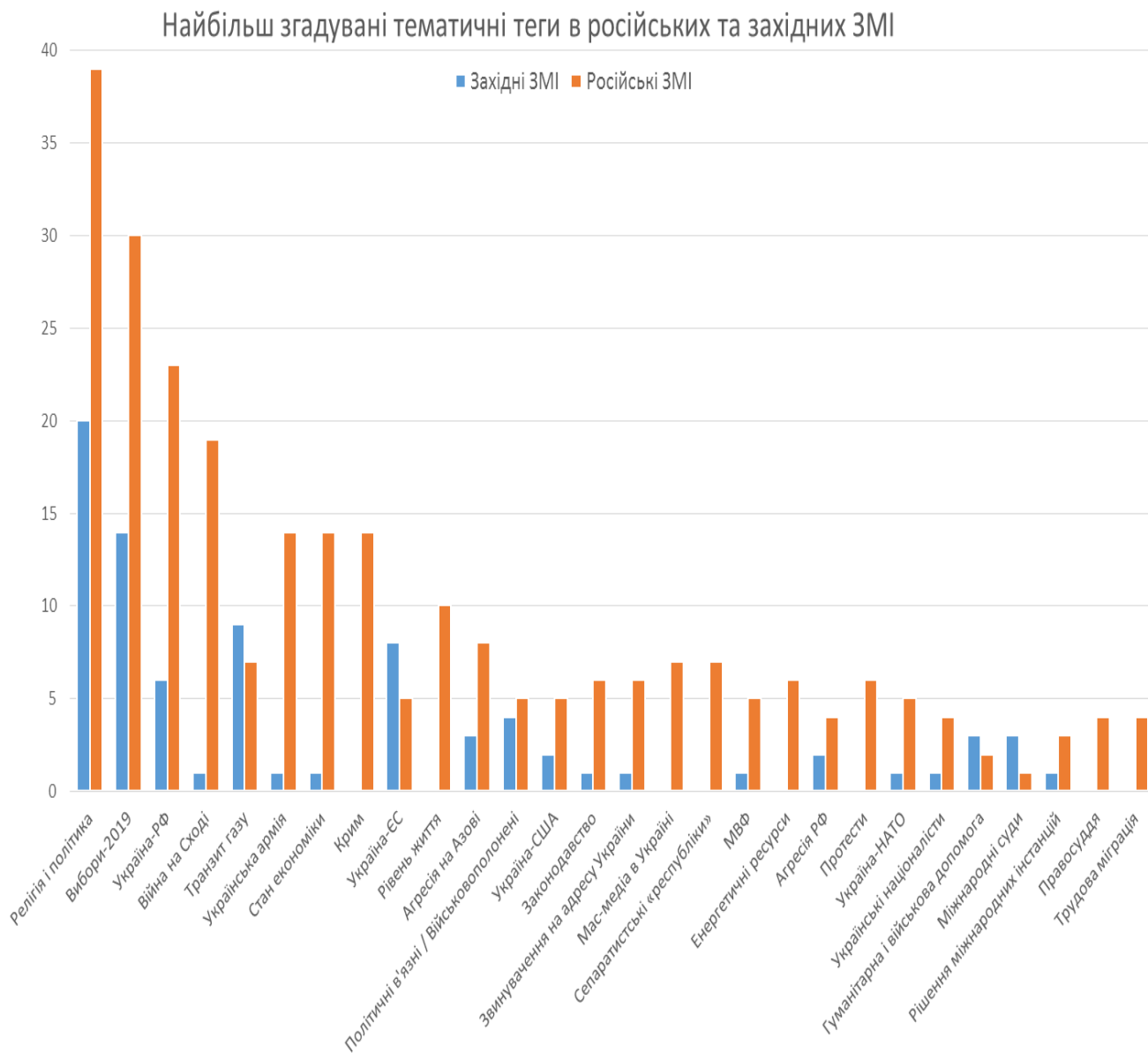

Персоналії

Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

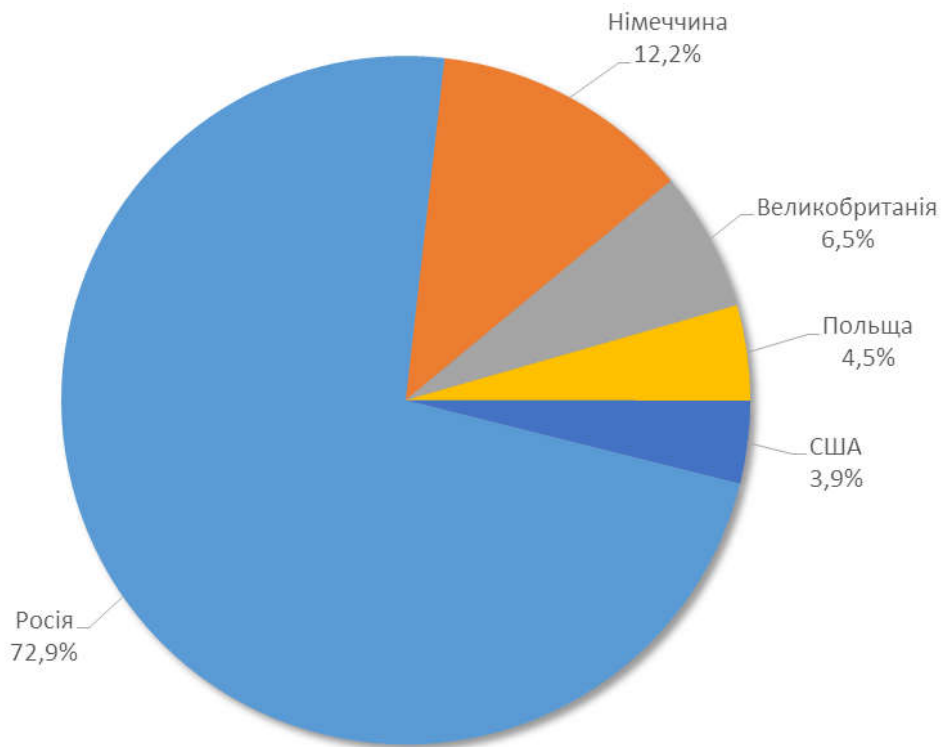

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ (16–31 січня 2019)

Моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період з 16 по 31 січня 2019 р. дав змогу виявити та проаналізувати 335 повідомлень, які висвітлюють проблеми України. Загалом опрацьовано 34 сайти іноЗМІ, зокрема, 21 сайт західних ЗМІ та 13 – російських. Загальна характеристика відібраних для аналізу матеріалів за даний період становить 72,9% матеріалів, опублікованих російськими ЗМІ та 27,1% – західними ЗМІ. Таке співвідношення дає підстави стверджувати про високу інтенсивність висвітлення українського питання російськими ЗМІ, що майже в чотири рази вища за відповідний інтерес західних медій.

Співвідношення кількості публікацій по країнам

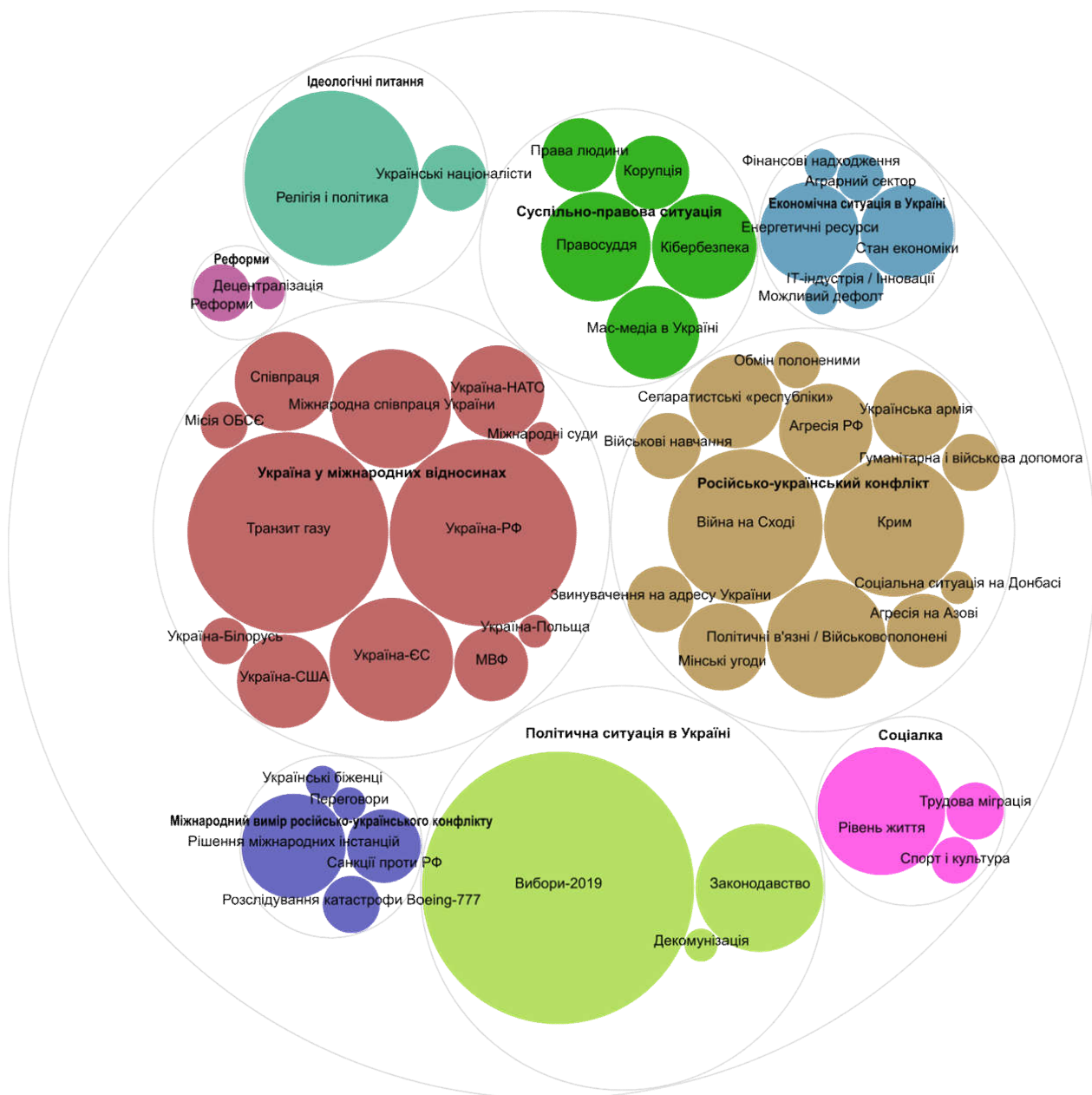

Дослідження цієї проблематики проведено за допомогою ручного відбору повідомлень. Розкриття основної проблематики стало можливим завдяки виявленню та аналізу за тематичними тегами. Таким чином було виявлено, що найбільш згадуваним питанням, що порушувалося протягом досліджуваного періоду, стала проблема виборів та перебіг виборчої кампанії в Україні. Серед тегів з високою частотою можна також вказати транзит газу, релігійні проблеми, війну на сході та кримське питання. Однак назрілі проблеми, які важливі безпосередньо для українського суспільства, не є актуальними і мало обговорюються іноземними ЗМІ. Інша ситуація з матеріалами, опублікованими російськими ЗМІ

Однак, якщо брати до уваги не окремі питання, а ширші тематичні блоки, на першому місці залишається обговорення в іноЗМІ висвітлення проблемних питань взаємовідносин нашої держави

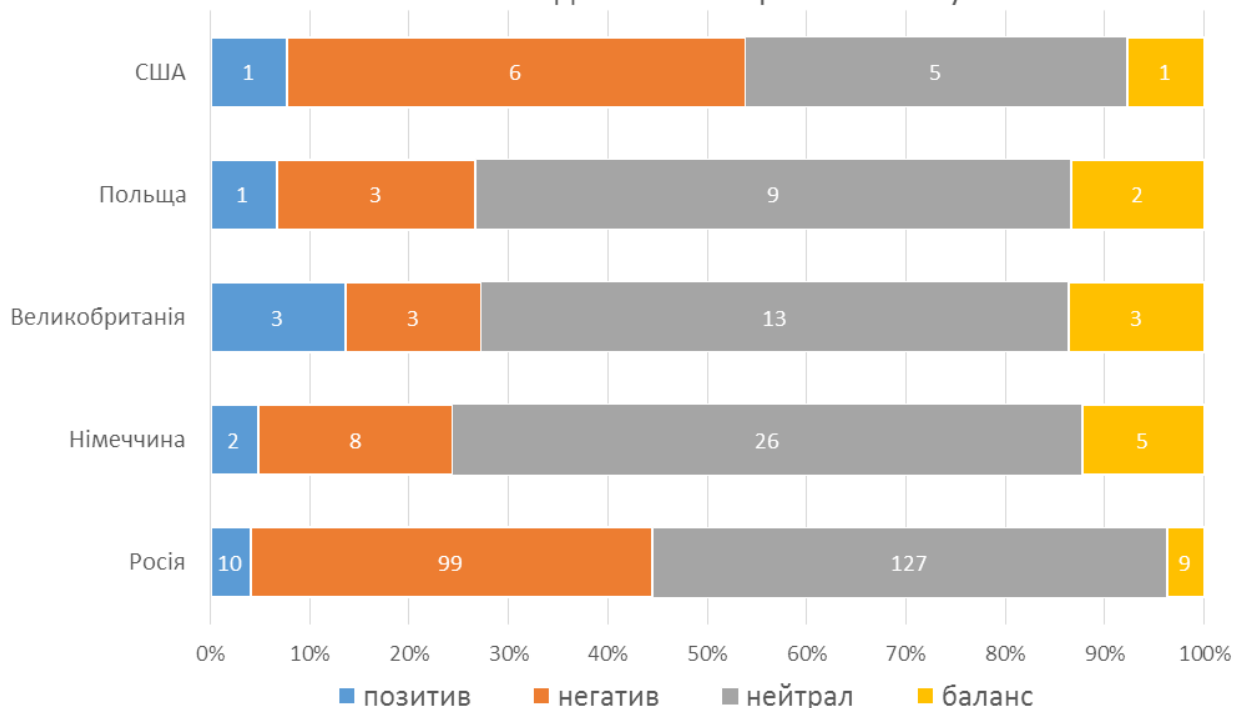
з іншими країнами світу (Україна в міжнародних відносинах). Проблеми російсько-української неоголошеної війни залишаються актуальними і часто обговорюваними в аналізованих іноЗМІ.

Загальна ієрархія тематичних тегів за групою

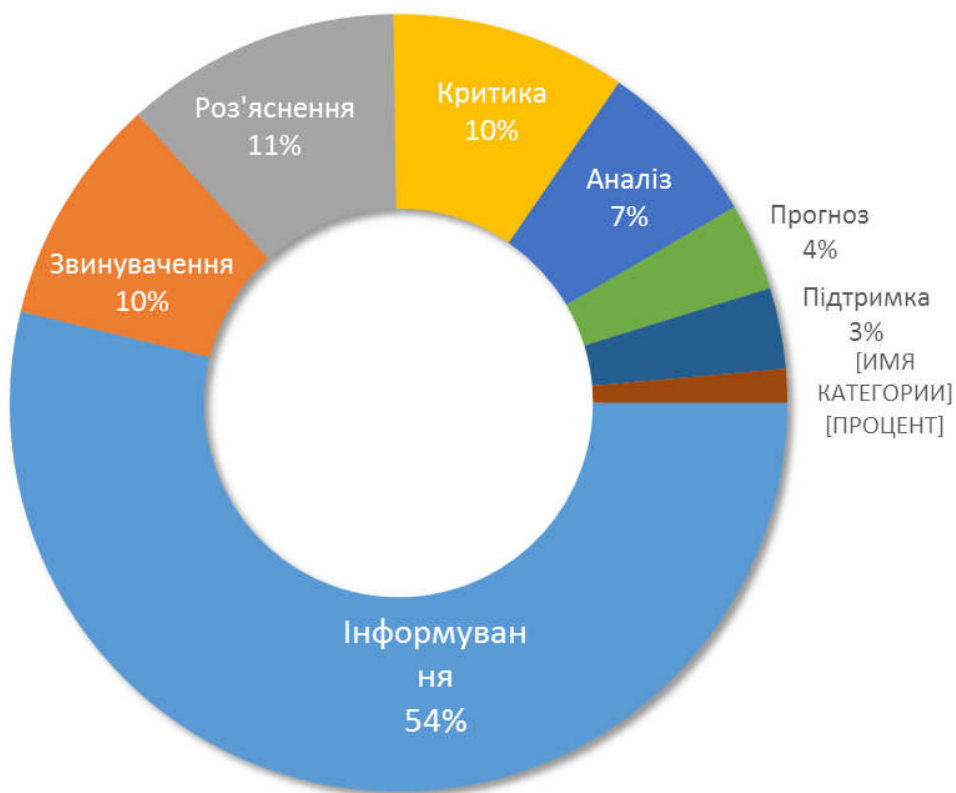

Повідомлення, подані іноземними ЗМІ та проаналізовані нами, представлені в різному контексті, передусім можна констатувати абсолютне переважання нейтрально забарвлених повідомлень, що містять, передусім, констатацію фактів чи виклад думок з мінімальним емоційним фоном, незначним компліментарним контекстом та суттєвим негативом.

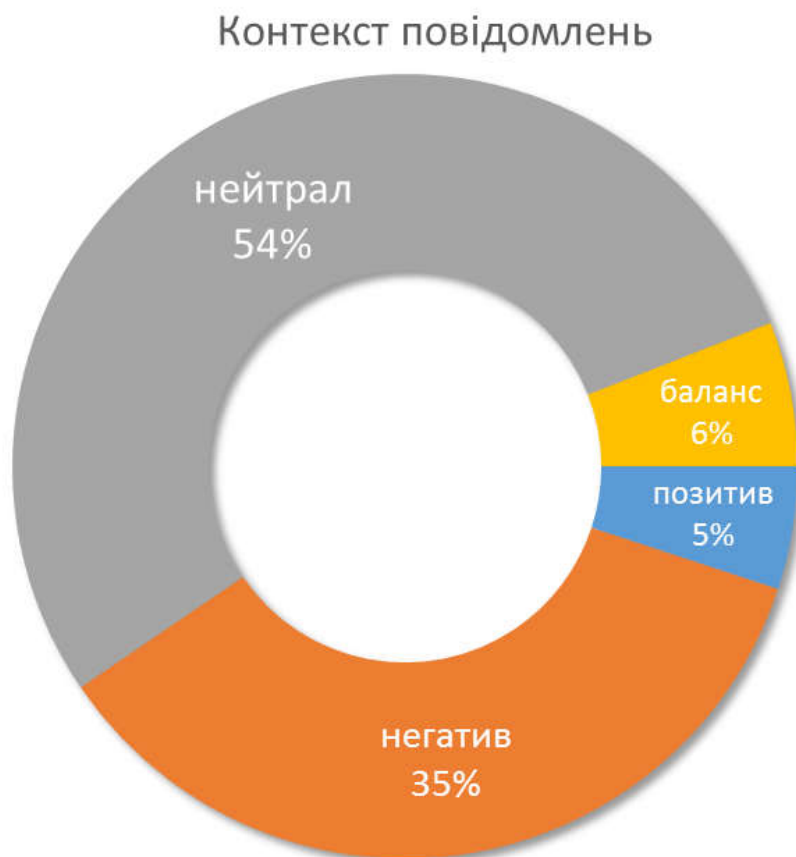
Контекст повідомлень за країнами світу

Інтенції (мета публікації)

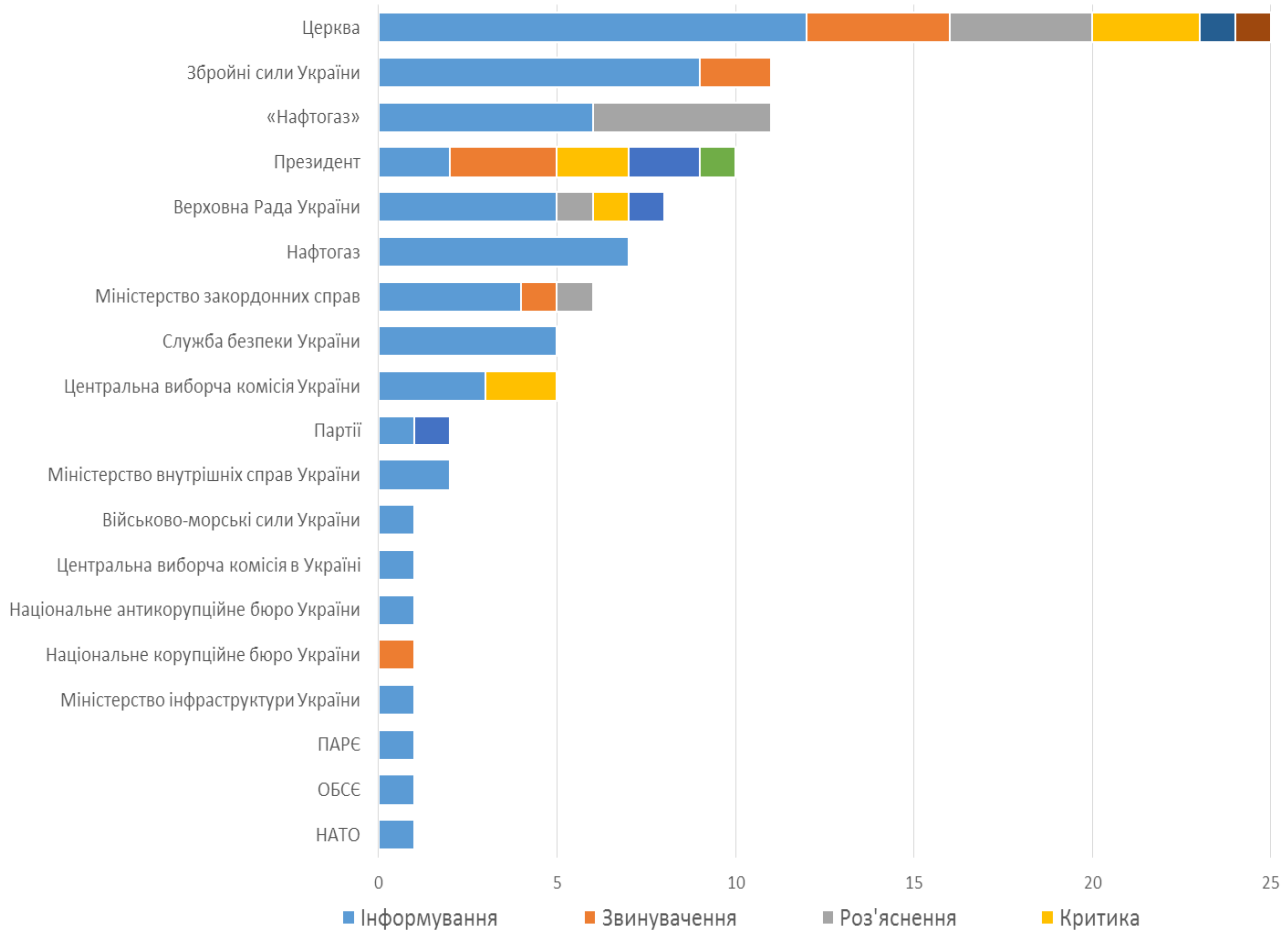

Повідомлення в інфопросторі іноземних ЗМІ про Україну мають перш за все інформативну тональність. Прослідковується досить невисокий рівень аналітичних матеріалів, які подаються іноземними ЗМІ про Україну. Звинувачення, критика, роз'яснення використовується іноЗМІ фактично в рівних пропорціях.

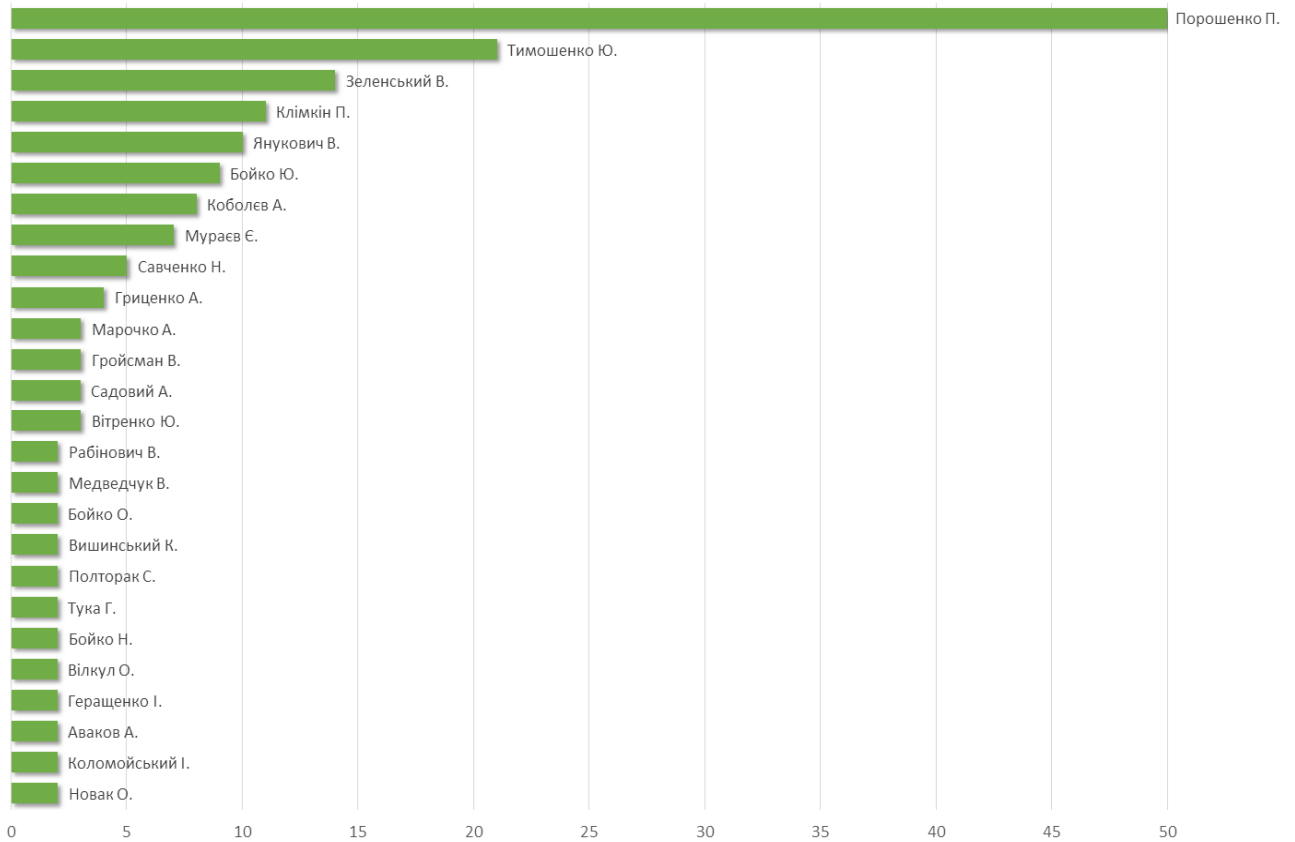

Аналіз згадуваних соціальних інститутів, як і в попередній період, показує, що інститутом з найвищою інформаційною присутністю у зарубіжному інформаційному просторі залишається церква. Обговорення питань, пов'язаних з церквою, мають різну комунікативну мету, що дає право стверджувати про актуальність цього питання як на сьогодні, так і в найближчій перспективі.

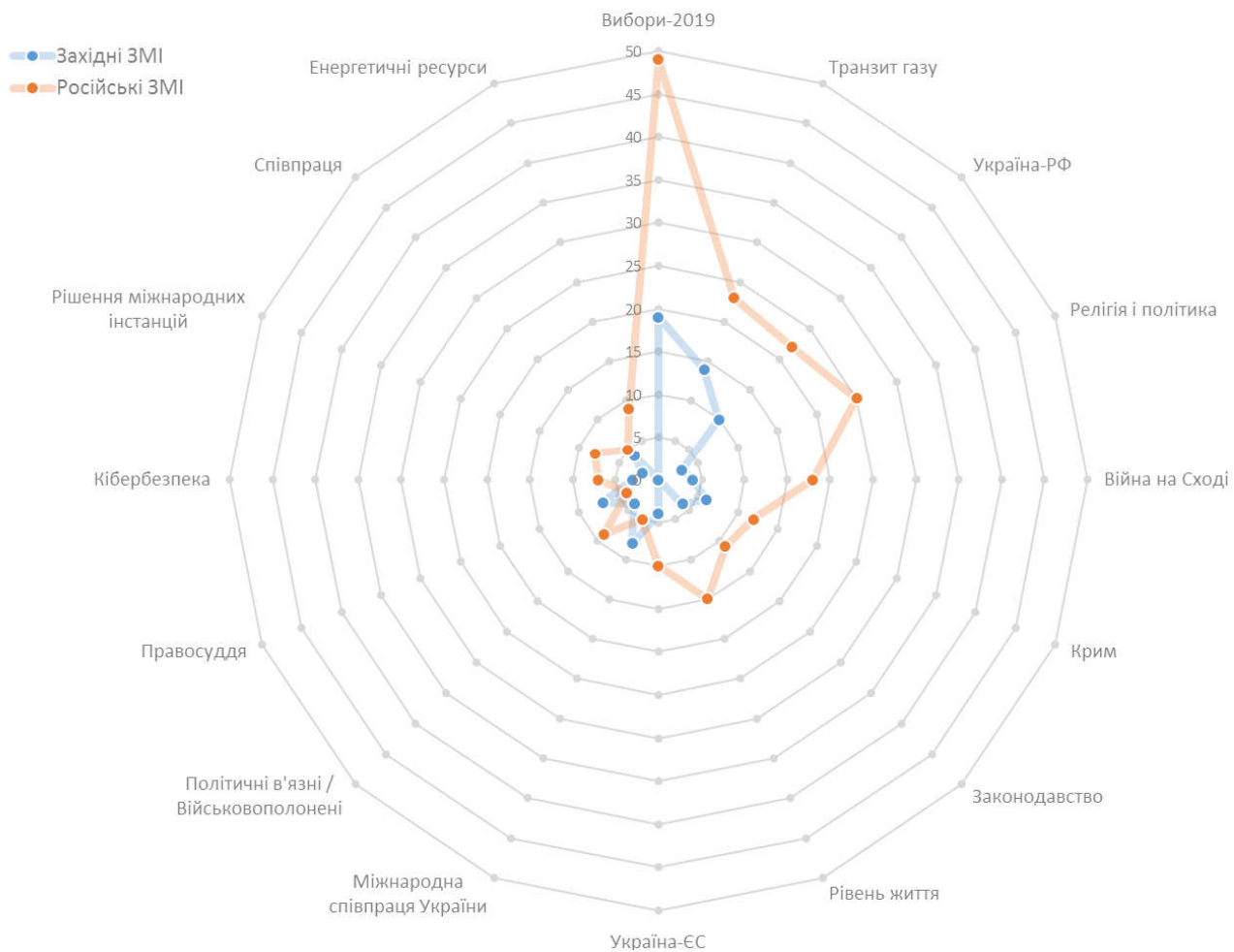
Інтенція (мета) повідомлень за соціальними інститутами

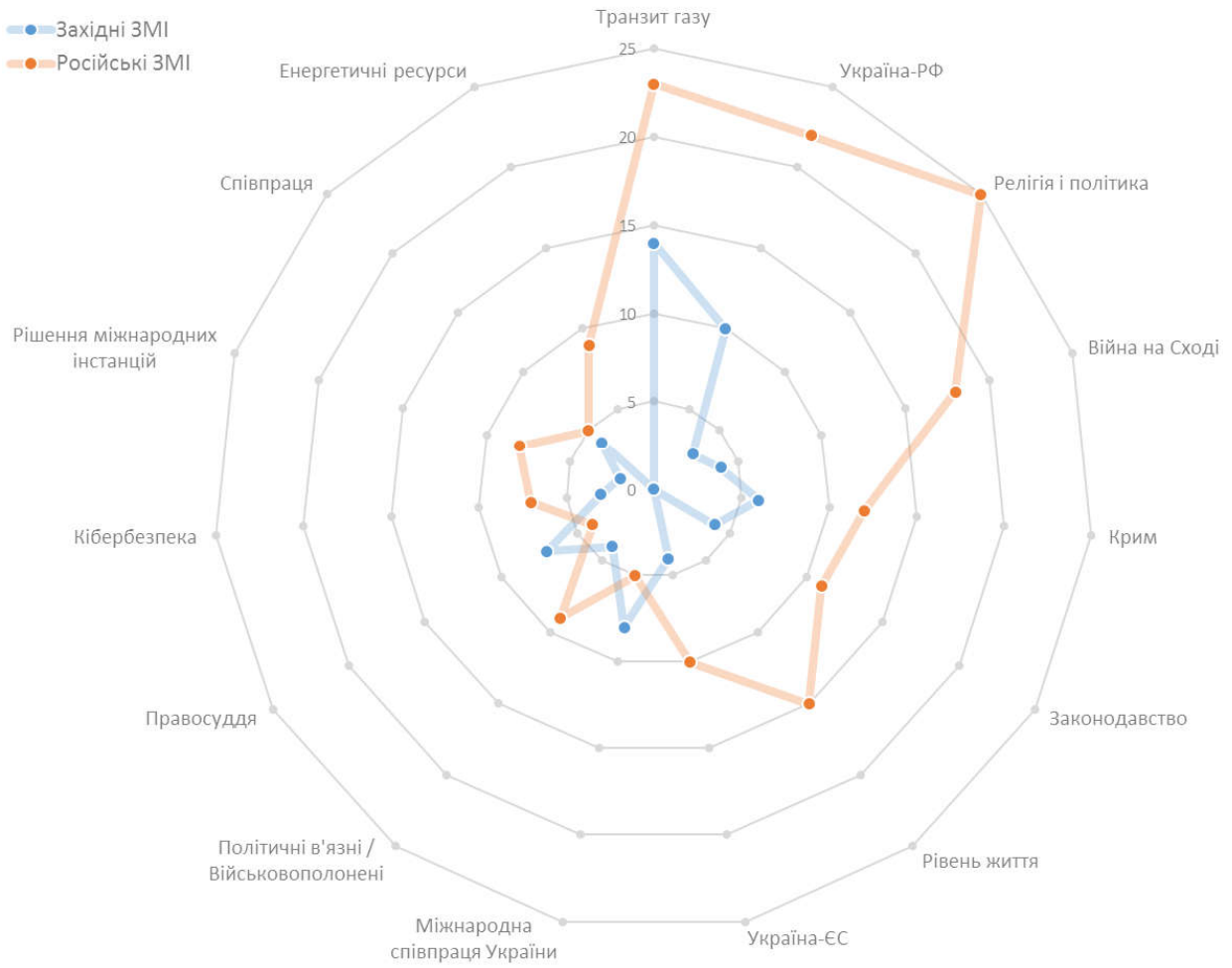
Персоналії

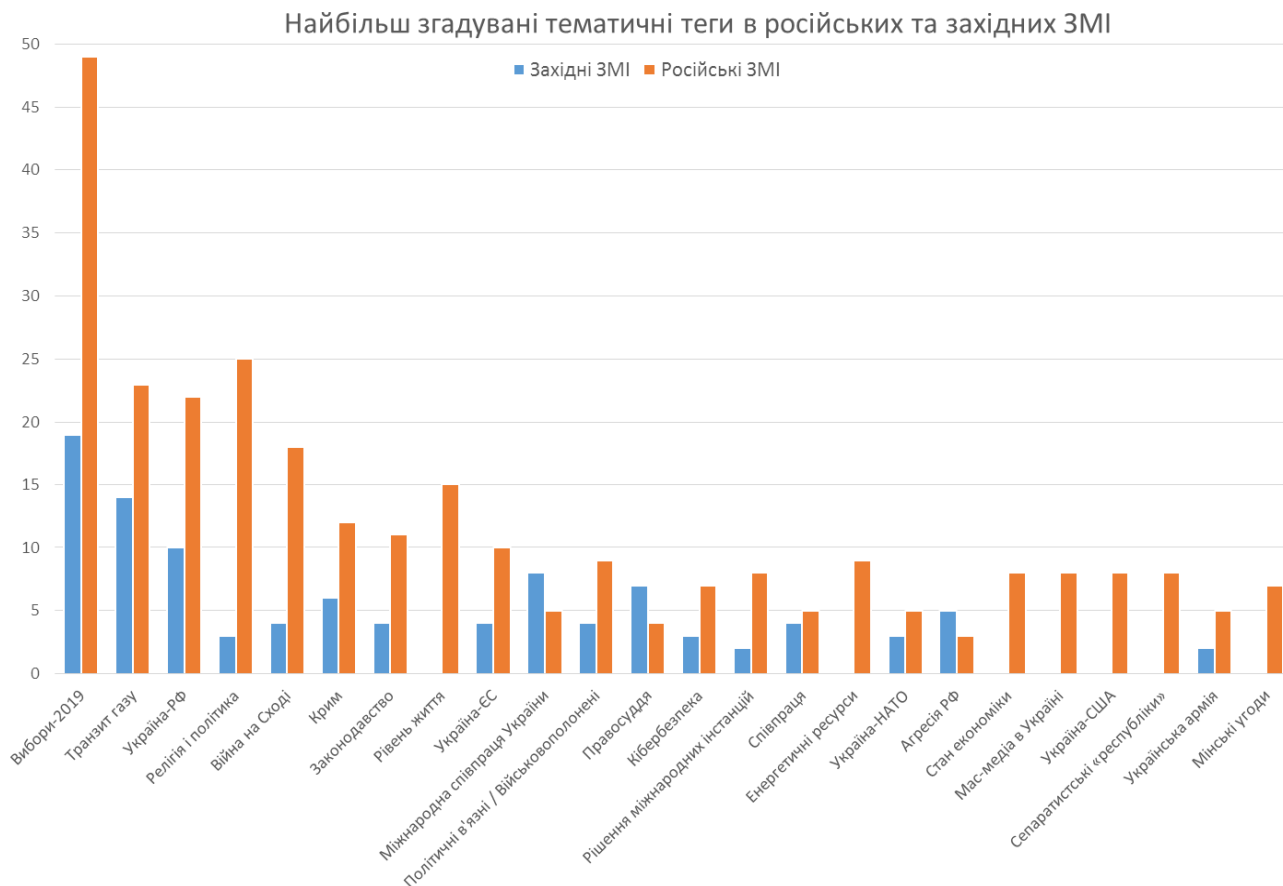

Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

Масштабовані показники тегів, що не мають високих значень
(виключено показник «Вибори-2019»)

Україна у фокусі іноЗМІ: висновки

Отже, аналіз іноЗМІ за період з 16 січня по 31 січня 2019 р. показує, що іноземні мас-медіа розглядають Україну як об’єкт історичного та військового протистояння Росії та Заходу. Найбільш згадуваними в цей період були інформаційні повідомлення, що стосувалися проблем російсько-українського збройного конфлікту, питань міжнародних відносин з Україною та передвиборної кампанії. Повідомлення в інфопросторі іноземних ЗМІ про Україну мають в основному нейтральну тональність і спрямовані в першу чергу на інформування. Має місце незначна кількість аналітичних матеріалів та роз’яснень, що свідчить про невисокий рівень суспільного запиту на осмислення української проблематики. Матеріали, що стосуються України, готуються з метою безпосереднього інформування, для європейського медіа-споживача ця проблематика не є навіть емоційно забарвленою.

Щодо російських ЗМІ, то українська проблематика, незважаючи на декларування її важливості, також часто подається теж без надмірних емоцій, формат друкованого ЗМІ в сучасних умовах часто не передбачає емоційної подачі матеріалів, для цього існує телебачення. Водночас можна впевнено прогнозувати, що Україна залишатиметься «топ-темою» у російських ЗМІ в як у період президентських, так і майбутніх парламентських перегонів.

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ: РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Січень 2019

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Берегельський (інфографіка),
О. Каращук, І. Соболева,
В. Вакульчук

Комп'ютерне верстання:

Н. Крапіва

Формат 60x90/8. Обл.-вид. арк. 0,20.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, Голосіївський просп., 3
siaz2014@ukr.net